

Pinus strobus, de populairste Amerikaanse den

Op de omslag van deze *Arbor Vitae* prijkt een ontluikende *Pinus strobus*. Deze den uit het oosten van de Noord-Amerika werd al in 1620 in Engeland ingevoerd door George Weymouth. Ze wordt in de UK nog altijd Weymouth Pine genoemd. In de VS heeft men het meestal over Eastern white pine of Northern white pine.

Het geslacht *Pinus* is in Noord-Amerika vertegenwoordigd met maar liefst 37 soorten. Daarvan is *P. strobus* de soort die massaal gedurende een aantal eeuwen is gekapt in het noordoosten van de VS. In de oorspronkelijke bossen stonden bomen van ruim 60 meter hoog met een stamdoorsnede van circa 2,5 meter. Het mooie lichtgekleurde hout was lang goed voor de halve houtbehoefte in West-Europa. De mooie rechte stammen werden ook op grote schaal in Engeland gebruikt als scheepsmasten, zeer tot ongenoegen van de kolonisten in de VS. De introductie in Engeland was geen groot succes, evenmin als die in ons land. De resultaten in Duitsland en Frankrijk waren veel beter. In de loop van de tijd zijn er diverse selecties op de markt gekomen. Het zijn er meer dan die van de overige Amerikaanse soorten bij elkaar. Het aantal van ruim 30 valt echter toch weer in het niet vergeleken met dat van de Europese *P. mugo*

Pinus strobus

Plaatje van internet: Tekening van T.O. Weigel (1824-1850), Leipzig

en *P. sylvestris*. In een keuringsrapport van *Pinus* in *Dendroflora* 19 (1982) is de belangrijkste opmerking over *P. strobus* het gebruik als onderstam voor vijf-naaldige soorten. Van de cultivars zijn er alleen twee sterren voor de al van vóór 1884 daterende *P. strobus* 'Fastigiata'. Een negatief punt voor de soort is de vatbaarheid voor een roestschimmel waarvan *Ribes* als waardplant fungeert. Deze schimmel geeft ook in de herkomstgebieden veel problemen. Vooral was dat in de 19^e eeuw het geval. Er zijn thans wel selecties die resistent zijn.

P. strobus is een vijf-naaldige den, eenzelfde aantal als van de bekende soorten *P. cembra*, *P. parviflora*, *P. pumila* en verder in o.a. *P. aristata*, *P. flexilis* en *P. wallichiana*. Vergelijken met andere vijf-naaldige soorten zijn de naalden zeer zacht. Ze staan penseelachtig bijeen en zijn blauwgroen van kleur. Ze blijven slechts twee tot drie jaar aan de boom. De kroon van de bomen is aanvankelijk breed kegelvormig met afstaande takken, later is ze afgeplat. De slanke kegels zijn tot 20 cm lang, licht gebogen en met harsdruppels bedekt. Vanwege de kromme vorm worden ze wel bananenkegels genoemd.

Voor de in het herkomstgebied wonende Indianen had de boom een bijzondere betekenis. De boom was niet alleen belangrijk voor het hout, maar de naalden en de hars werden ook voor medicinale doeleinden gebruikt. De hars heeft antiseptische eigenschappen en werd toegepast als wondzalf en als tonic. Van de vitaminerijke naalden werd een thee bereid die gebruikt werd tegen scheurbuik. De hars werd in Amerika nog lang toegepast als antisepticum en vanwege de sterke geur in diverse mengsels. Voor de indianenstam de Irokezen heeft *P. strobus* een speciale betekenis als mythologisch symbool en artistiek teken. Bij het in 1701 in Montreal ondertekende 'Verdrag van de Grote Vrede' werd officieel een boom geplant als Tree of Peace. Met dit verdrag werd de vrede bezegeld tussen de verschillende indianenstammen en de Canadese overheid. □

Van *Pinus strobus* zijn een aantal cultivars in de handel, zoals 'Blue Shag'

en *Pinus strobus* 'Minuta'

Foto's: Koos Slob

